

Nowe medyczne prawo karne

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Przedmowa

Nowe medyczne prawo karne to opracowanie autorstwa pracowników Instytutu Prawa Uniwersytetu SWPS. Stanowi ono kontynuację podręcznika, który ukazał się nakładem wydawnictwa C.H.Beck w roku 2016, choć jest to nowa zarówno merytorycznie, jak i personalnie monografia.

Prawo medyczne, w tym medyczne prawo karne, to dziedzina prawa rozwijająca się bardzo szybko. Wciąż powstają nowe regulacje prawne i wyzwania. Powodem tego nie jest tylko pandemia Covid-19, ale także szybki rozwój medycyny w ogóle.

Punktem wyjścia do rozważań nad legalnością procedur medycznych jest stwierdzenie, że wszystko co nie jest zakazane, jest dozwolone. Źródłem zakazów jest prawo karne, a szczególnie określone w nim przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu. Dlatego wiele ustaw medycznych ma charakter ograniczający, tj. ustanawia regulacje prawne zakazujące wykonywania pewnych procedur, które bez takiej szczegółowej regulacji byłyby zgodne z prawem. Dobrym przykładem jest tu ustawa o leczeniu niepłodności, która ogranicza dopuszczalność medycznie wspomaganego zapłodnienia (*in vitro*) do par małżeńskich i par pozostających we wspólnym pożyciu. Autorzy omawiają tego rodzaju instytucje specyficzne dla medycyny, wśród nich także leczenie dziecka w łonie matki, zgodę na leczenie i zgodę na wykonywanie zabiegów nielecniczych, jako przesłankę ich legalności.

Ostatnie zmiany dokonane w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentystry dotyczą eksperymentu medycznego i klauzuli sumienia. Medycyna jest dziedziną naukową zdecydowanie eksperymentalną. Wszystkie nowe procedury i leki są wprowadzane do leczenia w wyniku wcześniej prowadzonych eksperymentów, w ostatniej fazie przeprowadzanych na ludziach. W medycynie uregulowanie eksperymentów terapeutycznych i badawczych musi być bardzo szczegółowe i zapewniać daleko idącą ochronę osobom biorącym w nich udział. Z kolei klauzula sumienia została wyraźnie wprowadzona tylko w ustawach dotyczących zawodów medycznych (lekarzy i lekarzy dentystrów oraz pielęgniarek i położnych), orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 2015 r. nadało jej nowy wymiar. Stawia to istnienie klauzuli w wyraźnym konflikcie z konstytucyjnym obowiązkiem państwa zapewnienia dostępu do ochrony zdrowia (art. 68 Konstytucji RP). Państwo nie podejmuje dotychczas próby rozwiązania tego konfliktu, z wyraźną szkodą dla obywateli.

Opracowanie podejmuje również kwestie odpowiedzialności zawodowej lekarzy, uregulowanej ustawą o izbach lekarskich. Postępowanie to rodzi szereg wątpliwości co do zakresu odpowiedzialności, posiłkowego korzystania z uregulowań Kodeksu karnego i Kodeksu postępowania karnego. Szczególnie wiele kontrowersji budzi leczenie bez

zgody, naruszenie tajemnicy lekarskiej i kara pozbawienia na zawsze prawa wykonywania zawodu lekarza, orzekana w postępowaniu zawodowym przed sądem lekarskim. Lekarza dotyczą różne reżimy odpowiedzialności (karna, cywilna, administracyjna, zawodowa), mają one wprawdzie różne zakresy, ale w wielu punktach się zbiegają. Stanowi to istotny problem zarówno dla lekarzy, jak i pacjentów, zgłaszających zastrzeżenia do ich pracy.

Książka uwzględnia najważniejsze wątki prawej regulacji wykonywania zawodu lekarza, włączając w to wykonywanie przez niego funkcji biegłego w postępowaniach karnym i cywilnym, świadczenia medyczne w zakładach karnych, zakres współpracy z organami ścigania, a także kwestie odpowiedzialności podmiotów leczniczych.

*Teresa Gardocka
Dariusz Jagiello*

[Przejdź do księgarni →](#)